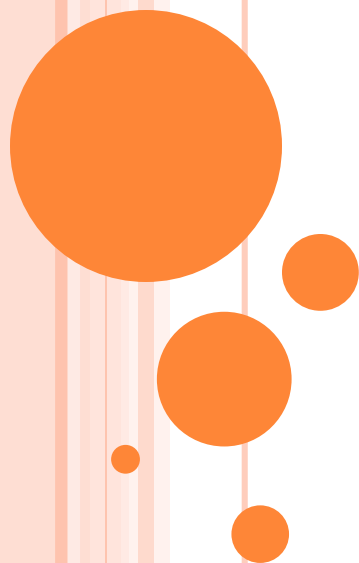

به نام آرام بخش دلها

درس ۱۱ «عزت نفس»

دین و زندگی ۳

تهیه و تنظیم: مجید واله

عزت به معنی نفوذ ناپذیری و تسلیم نبودن است.
انسان عزیز: کسی که در مقابل دیگران و هوس خود تسلیم نمیشود و شکست نمیخورد.

عزت ↔ ذلت

ذلت ↔ شکست پذیری و تسلیم شدن

انسان ذلیل ↔ کسی که خود را تسلیم دیگری و هوس خود می کند.

عزیز بودن خدا یعنی کسی نمیتواند او را مغلوب کند و شکست دهد.

راه های تقویت عزت

۱- شناخت ارزش خود و نفروختن به بهای اندک

خداوند تمام مخلوقات را برای انسان آفریده و انسان را برای خودش.

یعنی برای نایل شدن به قرب الهی و رسیدن به دیدار او و میهمان ابدی الهی در بهشت او گردد و بهره مندی از نعمات او.

راه دست یابی به این هدف ” کسب عزت نفس ” است.

خداوند میفرماید: ما فرزندان آدم را کرامت بخشیدیم و بر بسیاری از مخلوقات برتری دادیم.

حضرت علی علیه السلام میفرماید: همانا بهایی برای جان شما جز بهشت نیست پس خود را به کمتر از آن نفروشید.

۲- توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او

خداوند سرچشمه ی همه ی عزت هاست و هر کس طالب عزت است باید خود را به او برساند.

برای همین قرآن عزت را اول برای خدا بعد برای پیامبر و سوم برای مومنان پیرو پیامبر که به بندگی خدا مشغولند میداند.

*حضرت علی(ع) در وصف انسان هایی که عزت نفس خود را در بندگی
خدا یافته اند و بر گناه و هوی و هوس پیروز شده اند می فرماید:
خدا در نفس آنان بزرگ است
پس کوچک است غیر خدا در چشم آنان

*و سخن حضرت علی (ع) در وصف راه حفظ عزت نفس در برابر
دشمنان بیرونی:
بنده ی دیگری مباش زیرا خداوند تو را آزاد آفریده است.

اسوه های عزت در برابر ستمگران

چرا پیشوایان ما در سخت ترین شرایط عزت مندانه زیستند و تن به ذلت ندادند؟

*چون بنده ی حقیقی خدا بودند.

مثل پیامبر اکرم(ص) در شعب ابوطالب که فرمود:

اگر خورشید را در دست راستم و ماه را در دست چپم بگذاریم از راه حق دست بر نمیدارم.

امام حسین (ع) در برابر یزیدیان گفت: مرگ با عزت از زندگی با ذلت
برتر است.

حضرت زینب در پاسخ عبیدالله بن زیاد فرمود: ما رایت الا جمیلا

حضرت یوسف از گناه به خدا پناه برد و از آن گریخت هرچند به زندان
افتاد اما عزت حقیقی را به دست آورد.

تمرین ایستادگی در برابر تمایلات پست

پاسخ مثبت به تمایلات پست چه عواقبی دارد؟

سبب تضعیف عزت نفس و سوق دادن انسان به سوی خواری و ذلت میشود.

چرا انسان در نوجوانی و جوانی بهتر میتواند در برابر تمایلات پست بایستد؟

زیرا ۱- در این دوره انسان هنوز به گناه عادت نکرده است.

۲- خواسته های نامشروع در وجودش ریشه دار نشده است.

۳- به تعبیر پیامبر انسان به آسمان نزدیکتر است یعنی گرایش به خوبیها در او قوی تر است.

خودعالی و خوددانی «ریشه عزت و ذلت در انسان»

انسان دارای دو دسته از تمایلات است:

۱- تمایلات عالی که مربوط به بعد روحی و معنوی است مثل تمایل به دانایی، احسان و شجاعت و ...

۲- تمایلات دانی که مربوط به بعد حیوانی و دنیایی است مثل تمایل به ثروت، شهوت و ...

تمایلات عالی: مربوط به خود عالی یعنی بعد روحی و معنوی

تمایلات دانی: مربوط به بعد دانی یعنی بعد حیوانی و دنیوی

انسان باید مواظب باشد که تمایلات دانی او را از تمایلات عالی باز ندارد.
تمایلات دانی در حد خود بد نیست بیش از آن بد است و حد آن را خدا
مشخص کرده است.

عقل و وجدان: انسان را به تمایلات عالی فرا میخواند. -> چون به دنبال
خوشبختی اوست

هوی و هوس، نفس اماره: انسان را به تمایلات دانی فرا میخواند و نرفتن به
سمت تمایلات عالی

پاسخ به ندای عقل و وجدان -> انسان عزیز
پاسخ به ندای هوی و هوس -> انسان ذلیل

لذا انسان گناهکار ابتدا در درون خود شکست می خورد و بعد در بیرون.

*اکثر گناهکاران و مجرمان چه افرادی هستند؟

کسانیکه عزت نفس خود را از دست داده اند و تحقیر شده اند.

*راه مبارزه با زشتی ها در جامعه چیست؟ افزایش عزت نفس انسان ها
و حفظ کرامت آن ها.

پایان

